

Huvudman

Individ och familjeinsatser (IOFI)
gudrun@iofi.se.

Beslut

Datum 2026-10-15

Dnr 2026:6792

Sida **1 (6)**

Ärendet

Tillsyn av anpassad grundskola, Vanadissskolan i Stockholms kommun

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2026 inlett en tillsyn av Vanadissskolan, anpassad grundskola, i Stockholms kommun. Skolenheten är en anpassad skola för årskurser 1–9. Det går 13 elever på skolan och de är uppdelade i två elevgrupper. Eleverna läser ämnen eller ämnesområden.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Vanadissskolan, anpassad grundskola, följer gällande bestämmelser om undervisning bedrivs under ledning av lärare, undervisning ges av behöriga och legitimerade lärare, lärares anställningsform samt omdömen.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, resurspedagoger och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 2 september 2026 och 3 september 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. lärarförteckning, rekryteringsannonser, elevers individuella utvecklingsplaner och omdömen för läsåret 2025/2026. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Undervisning bedrivs under ledning av lärare

Resurspedagoger, lärare och rektorn uppger i intervju att det är lärarna som genomför undervisningen samt ansvarar för och planerar undervisning och elevernas arbetsuppgifter. Det är undervisande lärare som bedömer eleverna. Lärarna och rektorn uppger att lärare som undervisar i olika delar av samma ämnesområde samarbetar, samplanerar och sambedömer. I varje elevgrupp finns cirka tre resurspedagoger som har

i uppdrag att stötta eleverna i deras arbete och är med eleverna även under raster.

Undervisning ges av behöriga och legitimerade lärare

Av inlämnad lärarförteckning och intervju med lärare och rektorn framkommer det att sex av åtta undervisande lärare har lärarlegitimation. Det framkommer att en av lärarna har en lärarutbildning mot specialpedagogisk verksamhet. Enligt läraren är det en inriktning mot den tidigare skolformen särskola och dagens anpassade grundskola. Det framkommer att ingen annan lärare har en speciallärarexamen med inriktning mot intellektuell funktionsnedsättning. Flera av lärarna har undervisat på skolan i minst två läsår.

Enligt lärarförteckning, lärare och rektorn finns det två personer som inte har lärarlegitimation och som undervisar i ämnena hem- och konsumentkunskap, musik och slöjd samt i ämnesområdena estetisk verksamhet och vardagsaktiviteter.

Rektorn uppger att lärarna som saknar legitimation är lämpliga för den undervisning de bedriver. Hon uppger att det inom huvudmannens organisation inte finns någon ytterligare speciallärare med inriktning mot intellektuell funktionsnedsättning som är tillgänglig för undervisning på skolan.

Skolinspektionen har begärt att få del av huvudmannens senaste rekryteringsannonser från förra läsåret. En inlämnad annons publicerad den 4 september 2026 avser en lärartjänst i ämnena hem- och konsumentkunskaps, musik och slöjd. I annonsen anges att kandidater med speciallärarexamen med inriktning mot intellektuell funktionellsnedsättning prioriteras. En annan annons publicerad den 25 augusti 2026 avser en tjänst som lärare i ämnen och ämnesområden och ett av kraven är att läraren är legitimerad och har en speciallärarexamen med inriktning mot intellektuell funktionsnedsättning.

Lärares anställningsform

Av lärarförteckningen och intervju med rektorn och lärare framgår att samtliga tillsvidareanställda lärare hos huvudmannen har lärarlegitimation.

Rättslig reglering

Med undervisning avses processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen [2010:800]).

Lärare ansvarar för den undervisning som han eller hon bedriver och endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Om det inte finns någon legitimerad och behörig lärare att tillgå inom huvudmannens organisation eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder (2 kap. 13, 15 och 18 §§ skollagen)

Endast den som har legitimation får anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. (2 kap. 20 § skollagen)

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen (5 kap. 2 § skolförordningen).

För att vara behörig att undervisa i anpassade grundskolan i årskurs 1–6 krävs utöver en grundlärarexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3, även att läraren har en speciallärarexamen med specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning. Kravet på speciallärarexamen gäller inte lärare som har avlagt en äldre behörighetsgivande examen om den omfattar inriktning eller specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning. En sådan lärare är endast behörig att undervisa i det eller de ämnen som omfattas av lärarens utbildning. Lärare är dessutom behörig att undervisa i det eller de ämnesområden för vilket ett sådant ämne är relevant (2 kap. 11 – 12a §§ och 16 § förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare).

För att vara behörig att undervisa i anpassade grundskolan i årskurs 7–9 krävs utöver en grundlärarexamen mot arbete i årskurs 4–6, även att läraren har en speciallärarexamen med specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning. Kravet på speciallärarexamen gäller inte lärare som har avlagt en äldre behörighetsgivande examen om den omfattar inriktning eller specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning. Läraren måste därutöver vara behörig att undervisa i det ämne han eller hon undervisar i. En sådan lärare är endast behörig att undervisa i det eller de ämnen som omfattas av lärarens examen. Läraren är dessutom behörig att undervisa i det eller de ämnesområden för vilket ett sådant ämne är relevant (2 kap. 13 - 16 §§ förordning om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Omdömen**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Skolinspektionen har begärt att få del av elevers omdömen för läsåret 2025/2026. Huvudmannen har lämnat in individuella utvecklingsplaner med omdömen för höstterminen 2025, den tidiga delen av vårterminen 2026 samt i en komplettering även inkommit med omdömen upprättade i slutet av vårterminen 2026.

Av intervju med rektorn och lärare framkommer att eleverna har haft utvecklingssamtal dels under höstterminen 2025 samt dels under 2026. Ingen elev eller vårdnadshavare har begärt att i stället för omdöme få betyg.

Av de först inlämnade omdömen som användes vid utvecklingssamtal föregående läsår framkommer att de inte innehåller information om elevernas kunskapsutveckling i förhållande till de betygskriterier i ämnen eller de kriterier för bedömning av kunskaper i ämnesområden som eleverna har läst. Av dessa omdömen framkommer även att flera elever vid tidpunkten för utvecklingssamtalen inte heller har fått skriftliga omdömen i ett eller flera ämnen eller ämnesområden. Vidare framkommer att några elever fått omdömen inskriva under ämnesrubriken för ett närliggande ämne, detta trots att eleverna har läst ämnesområden.

Lärarna och rektorn tillika huvudmannen uppger att omdömena i skolans digitala system även har innehållit matriser med betygskriterier och kriterier för bedömning av kunskaper men som inte syns i den utskrivna version som Skolinspektionen tagit del av.

I samband med yttrandet över tjänsteanteckningen inkommer huvudmannen med kompletterande omdömen med ifyllda matriser och uppger att information om elevernas kunskapsutveckling i förhållande till relevanta kriterier kommunicerades med elever och vårdnadshavare vid vårens utvecklingssamtal som hölls i mars och april 2026. Vidare uppger huvudmannen att de fall där omdömen tidigare registrerats under fel ämnestyp eller ämnesrubrik än den som bedömningen rätteligen avser har korrigerats. Huvudmannen framhåller även att det är viktigt att skilja mellan vilken rubrik en bedömning fått och vilken undervisning och bedömning som faktiskt genomförts.

Rättslig reglering

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen och betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnen eller ämnesområden som eleven får undervisning i. Utvecklingssamtal ska i vissa fall resultera i ett sådant åtgärdsprogram som avses i 3 kap. 9 § skollagen. (11 kap. 15 § skollagen)

I den anpassade grundskolans årskurs 1–6 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till
 - a. kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7 i de ämnen som eleven får undervisning i, eller
 - b. kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnesområden som eleven får undervisning i, och
2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7 och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7. Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna. (11 kap. 16 § skollagen)

I årskurs 7–10 ska läraren, om eleven får undervisning i ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i eller ett ämnesområde, en gång per läsår vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till
 - a. betygskriterierna i ämnet, eller
 - b. kriterierna för bedömning av kunskaper i ämnesområdet, och
2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnet eller ämnesområdet.

Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen. Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper. (11 kap. 16 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Individ och familjeinsatser (IOFI) brutit mot bestämmelserna när det gäller omdömen. Ärendet ska därför avslutas.

X Tonny Johansson

Beslutsfattare

Signerat av: Tonny Johansson

X Caroline Turan

Föredragande

Signerat av: Caroline Turan

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Anna Högfors Lindståhl medverkat.